

Een kritisch lezer zou kunnen stellen dat tekst 1 enkele beweringen bevat die bewust prikkelend zijn geformuleerd.

- 1p 14 Welk citaat is op die manier geformuleerd?
- A Kinderen die reizen, leren andere socio-economische omstandigheden kennen en ondervinden dat hun kijk op de wereld niet de enige is. (regels 104-108)
 - B In Azië, het Midden-Oosten en Zuid-Amerika is hetzelfde zichtbaar: de wereld wordt langzaam maar zeker minder racistisch, minder misogyn en minder homofoob. (regels 128-133)
 - C Er zit bovendien een naar, elitair luchtje aan het fenomeen vliedschaamte. (regels 150-152)
 - D Met goede afvalverwerking brengen katoenen boodschappentassen meer schade toe aan het milieu dan plastic tasjes, zo bleek vorig jaar uit onderzoek van het Deense RIVM. (regels 219-224)

Tekst 2 Wij zijn niet ons brein, maar wel onze boekenkast

- 1p 15 Een kritisch lezer zou kunnen stellen dat regel 8 tot en met 17 van tekst 2 een drogreden bevat. Leg die drogreden uit. Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 30 woorden.

“Zelf ben ik zeker zo’n moeder, op het pathologische af”. (regels 18-19)

- 1p 16 Welke betekenis komt overeen met de betekenis van “pathologische” in de bovenstaande zin?
- A aanmatigende
 - B bemoeizuchtige
 - C betweterige
 - D buitensporige
 - E irritante

In tekst 2 komen opvattingen van twee verschillende groepen en de ik-figuur aan de orde over het bewaren van fysieke boeken en cd’s.

- 2p 17 Hieronder staan drie uitspraken over deze opvattingen. Neem de nummers van de uitspraken over op je antwoordblad en zet achter elk nummer of de uitspraak *juist* of *onjuist* is, gelet op de tekst.
- 1 De meeste mensen willen hun papieren boeken niet meer bewaren.
 - 2 De ik-figuur bewaart boeken voor haar zoons met de bedoeling dat zij later hun eigen kinderen eruit kunnen voorlezen.
 - 3 De nieuwe generatie twintigers wil bij voorkeur niets anders dan digitale boeken lezen en digitale muziek luisteren.

“Erg hè? Dat Jet van Marle dan doodgaat! Net op haar zeventiende verjaardag!” (regels 82-84)

- 1p 18 Waarvan is het bovenstaande citaat een voorbeeld?
Het is een voorbeeld van
- A de herinneringen en emoties die aan gedrukte boeken kleven.
 - B de wijsheid van een ouder die fysieke boeken voor haar zoons bewaart.
 - C het effect van gedrukte boeken op het ethisch besef van lezers.
 - D het feit dat verhalen met een treurige afloop de meeste indruk maken.
- 1p 19 Wat is het voornaamste doel van tekst 2?
Tekst 2 wil de lezer
- A ertoe aanzetten te stoppen met het opruimen van boeken en cd's.
 - B ertoe oproepen persoonlijke muziek- en boekenverzamelingen aan te leggen.
 - C ervan doordringen dat boeken nooit helemaal zullen worden vervangen door digitale bibliotheken.
 - D ervan overtuigen dat informatiedragers en papieren boeken meerwaarde hebben voor hun eigenaar.

Iemand zou kunnen stellen dat er geen verschil bestaat tussen muziek op een cd en muziek op Spotify als naar exact hetzelfde nummer wordt geluisterd.

- 1p 20 Welke kritiek heeft de ik-figuur op deze stellingname, gelet op de strekking van de tekst?
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

In de loop van tekst 2 verandert de houding van de ik-figuur ten opzichte van digitale mediadragers.

- 1p 21 Hoe is die verandering het best te beschrijven?
- A van enthousiast naar teleurgesteld
 - B van hoopvol naar pessimistisch
 - C van licht spottend naar volkomen serieus
 - D van nieuwsgierig naar activistisch
 - E van vol onbegrip naar vol begrip
 - F van zoekend naar geërgerd

- 2p 22 Alinea 4 van tekst 2 bevat een beeldspraak. Benoem deze beeldspraak en leg haar uit.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 25 woorden.

“Want rondzwerfen op een oeverloze oceaan is prachtig, maar alleen als je terug kunt naar een stuk land dat herinnert aan jouw geschiedenis, jouw huis, jouw dierbare spullen.” (regels 72-77)

2p **23** Wat wordt er bedoeld met de beeldspraak ‘een oeverloze oceaan’ en met de beeldspraak ‘een stuk land’? Citeer per beeldspraak een woordgroep uit alinea 4 tot en met 6 die de betekenis van die beeldspraak duidelijk maakt.

In alinea 2 wordt gesproken over ‘het digitale tijdperk’.

3p **24** Hieronder staan vijf mogelijke kenmerken van het digitale tijdperk. Neem de nummers van de vijf kenmerken over op je antwoordblad en noteer achter elk nummer of het *wel* of *niet* als kenmerkend voor het digitale tijdperk wordt beschouwd.

- 1 Alle tekst en muziek is online terug te vinden
- 2 Bemoezucht
- 3 Twintigers lezen minder boeken
- 4 Biedt mogelijkheid om een persoonlijke relatie op te bouwen met boeken en muziek
- 5 Biedt muziekapps die vooral gebruikt worden door jongere generaties

tekstfragment 1

De muziek-app Spotify kent een playlist-functie. Op de website van Spotify staat uitgelegd wat die functie inhoudt. Hieronder zie je een fragment uit die uitleg.

Playlists

Een playlist is eenvoudigweg een verzameling nummers. Je kunt ze voor jezelf maken, je kunt ze delen en je kunt genieten van de miljoenen andere playlists die zijn gemaakt door Spotify, artiesten en andere luisteraars wereldwijd.

Tip: organiseer je muziek met [Playlist-mappen](#).

Speciaal voor jou

De vele playlists die Spotify speciaal voor jou maakt, zoals Discover Weekly en Release Radar, zijn gebaseerd op jouw luistergewoonten (wat je leuk vindt, deelt, opslaat, overslaat) en de luistergewoonten van andere mensen met dezelfde smaak.

Je kunt deze op je mobiel vinden in **Home** .

In de desktop-app vind je deze onder **BIBLIOTHEEK** aan de linkerkant in **Gemaakt voor jou**.

[Meer informatie over Gemaakt voor jou-playlists](#).

Gemaakt voor iedereen

Deze worden samengesteld door muziekexperts wereldwijd en je vindt ze in **Bladeren** op je desktop of in **Zoeken** op je mobiel. We hebben ze zelfs voor je gecategoriseerd in **Genres en stemmingen**.

Een aantal van deze playlists zijn gepersonaliseerd. Je ziet dus misschien andere nummers in de playlist dan iemand anders. Als een playlist bijvoorbeeld 'meezinghits' bevat, staan er nummers in waarvan je de tekst ook echt kent!

Maak je eigen playlists

Kies hieronder je apparaat voor details.

naar: support.spotify.com

“Zo’n bemoeial is erg, maar erger vind ik het idee dat Spotify als vervanger kan dienen van de muziek waarmee ik een strikt persoonlijke relatie heb opgebouwd.” (regels 61-65)

2p **25** Citeer drie zinnen of zinsgedeeltes uit tekstfragment 1 die duidelijk maken waarom je Spotify een ‘bemoeial’ kunt noemen.

In tekstfragment 1 is sprake van gepersonaliseerde muziek, terwijl in tekst 2 sprake is van muziek waarmee de ik-figuur een strikt persoonlijke relatie heeft opgebouwd.

- 2p **26** Benoem een overeenkomst en een verschil tussen de gepersonaliseerde muziek uit tekstfragment 1 en de muziek waarmee de ik-figuur uit tekst 2 een strikt persoonlijke relatie heeft opgebouwd.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 50 woorden.

Tekst 3 Breindrijverij

In alinea 1 tot en met 3 van tekst 3 wordt het huidige macro-economische gedragsmodel vergeleken met een alternatief gedragsmodel dat in de tekst wordt bepleit. Daarnaast is er nog sprake van een opkomend gedragsmodel.

- 2p **27** Geef voor elk van de drie modellen aan waardoor menselijk gedrag gestuurd zou worden volgens de tekst.
Neem de nummers van de drie modellen over op je antwoordblad en geef voor elk model aan waardoor menselijk gedrag wordt gestuurd.

model	menselijk gedrag wordt gestuurd door
1 macro-economisch model	
2 bepleit model	
3 opkomend model	

Tekst 3 kan door middel van onderstaande kopjes in vijf delen worden onderverdeeld:

deel 1: Concurrerende modellen

deel 2: Vervanging van het model

deel 3: Gelijkenis met eerdere modellen

deel 4: Beoordeling van het nieuwe model

deel 5: Aanbeveling

- 1p **28** Bij welke alinea begint deel 2, 'Vervanging van het model'?

- 1p **29** Bij welke alinea begint deel 3, 'Gelijkenis met eerdere modellen'?

“Op dezelfde manier kun je nog steeds termen als trauma, verdringing en neuroses bij de kapper horen, en geloven velen dat wat ze doen eigenlijk door de verspreidingsdrift van hun genen gedictieerd wordt.” (regels 60-66).

- 2p **30** Leg uit waarom hier sprake is van het bespelen van het publiek en op welke manier dit in de tekst gestalte krijgt.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 30 woorden.